

Nederlands
Jeugdinstituut

Zachte landing voor het jonge kind

Met Andere Ogen Doendag 2024

22 november | Marilou van Ginkel & Ellen Donkers

Deze workshop

- De startklas
- Toenemende problemen rond het jonge kind?
- Gelijke kansen rond het jonge kind en de start aan de basisschool
- De startklas
- Samen reflecteren
  - Wat hebben jonge kinderen nodig voor de start aan de basisschool?
  - Hoe trekken we samen op?
  - Hoe leren we van elkaar?
  - Wat zijn aandachtspunten?

De startklas Amsterdam Zuidoost

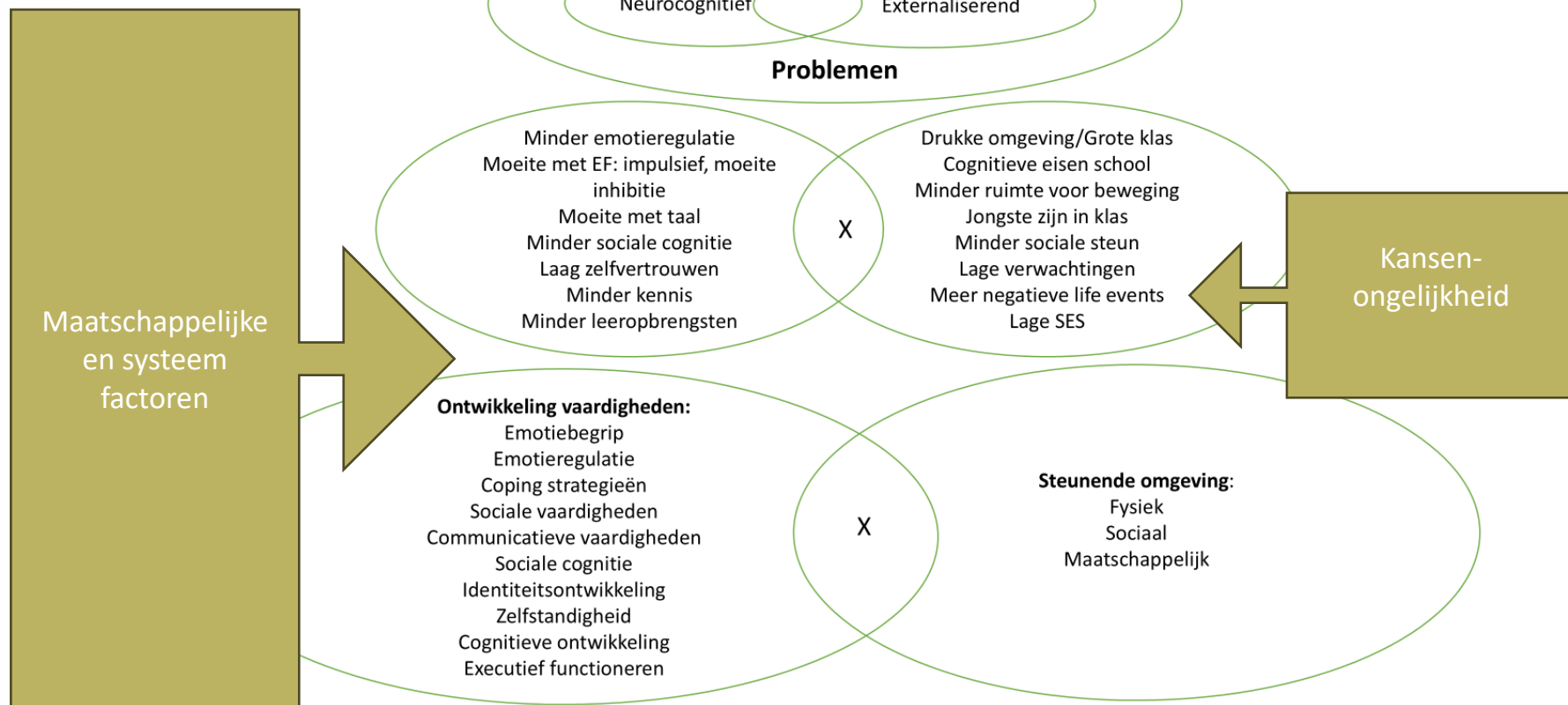
- 173 nationaliteiten
- Veel kinderen die niet bekend zijn bij de JGZ of nieuwkomers
- Veel zorgen over zindelijkheid, taalontwikkeling en pedagogische verwaarlozing
- Kinderen zijn ook gewoon jong

Toenemende problemen jonge kind: (nog) geen cijfers

- Landelijke Kwaliteitsmonitor Kinderopvang (2017-2025): medewerkers in de peuteropvang signaleren stijging van aantal kinderen met een zorgbehoefte in de groep.

Kennisrotonde:

- a) Daadwerkelijk een toename van leerlingen met lastig en ongewenst gedrag
- b) Toename berust op de beleving van leerkrachten

Gelijke kansen rond het jonge kind

- Kinderen van ouders met een lage ses presteren gemiddeld minder goed op het gebied van taal en rekenen
- Meetbaar en zichtbaar vanaf 3-jarige leeftijd.
- Kinderen van ouders met een lage ses zijn gemiddeld minder gezond
- Meetbaar vanaf 3 maanden.
- De verschillen tussen kinderen die in de peuterleeftijd ontstaan, blijven de rest van de jeugd ongeveer gelijk.

Gelijke kansen rond het jonge kind

- Speelgoed en boeken
- Ontwikkelingsstimulering thuis
- Gezondheid
- Sociaal netwerk en steun voor ouders (sociaal kapitaal)
- Cultureel kapitaal

Wat is belangrijk voor deze kinderen in de overgang naar school?

- Voorbereiden op naar school gaan
  - Wat kunnen kinderen daar verwachten?
  - Een keer op bezoek op school
  - Wennen
- Warme overdracht
- Ouders ondersteunen
- Benutten van buitenschoolse kennisbronnen
- Verbinden leefwerelden

De startklas

- Wat doet de startklas?
  - Een voorschools aanbod van maximaal 1 jaar voor kinderen van 4-5 jaar die aangemeld zijn bij een reguliere basisschool voor maximaal 5 dagen in de week. En een aanbod van maximaal 2 dagdelen voor kinderen die op de wachtlijst staan voor een KDC.
- Hoe zorgen zij voor gelijke kansen?
  - Het geven van tijd in een stimuleren en rijke omgeving, waarbij het spelend leren centraal staat.

- Wat werkt in de samenwerking tussen kinderopvang en onderwijs?
  - Op het moment dat de kinderen al wel bekend zijn bij de voorschool/kdv daar al een observatie om het plan zo goed mogelijk te maken bij de start. Het scholen van pedagogisch medewerkers door leerkrachten en anders om

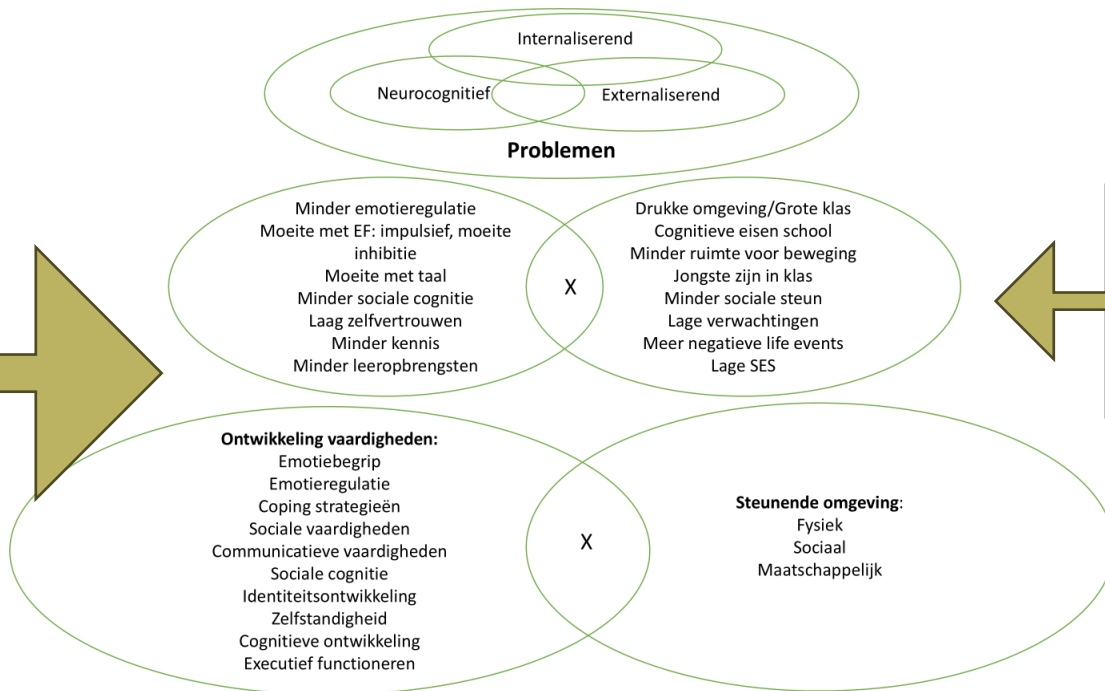
A photograph of a classroom with rows of wooden desks and chairs. The view is from behind a desk in the foreground, looking down the aisle. The desks are light-colored wood with metal frames. The chairs are also wooden with metal frames. In the background, there is a green chalkboard and some papers on the wall.

**Wat doen jullie voor een
soepele start aan school?**

A group of white paper cutouts of people holding hands in a circle against a green background. The cutouts are arranged in a circle, with some in the foreground and others in the background, creating a sense of depth. The text is overlaid on the center of the image.

**Wat kunnen professionals uit het
onderwijs en de kinderopvang van elkaar
leren?**

Maatschappelijke
en systeem
factoren

Kansen-
ongelijkheid

Wat is er aan de hand met jonge kinderen?

Wat hebben individuele kinderen nodig om mee te komen in het systeem?

Wat is er in de context van opgroeiende kinderen veranderd, waardoor we meer problemen (lijken) te zien?

Hoe kunnen we de context waarin kinderen opgroeien versterken?

Kijken naar de context: wat dan?

“Kinderen zijn gebaat bij een omgeving die hen liefde en veiligheid biedt, uitdaagt en stimuleert en de ruimte en tijd geeft om zich te ontwikkelen. Contact met verschillende opvoeders en andere kinderen is hierbij heel belangrijk.”

(De Winter, 2024)

Hoe kun je de context
veranderen of versterken?

Twée vragen in groepjes

- Hoe vertaalt dit zich naar jullie praktijk?
- Uitwisselen wat werkt in de praktijk
- Hoe kunnen onderwijs en zorg samen optrekken om jonge kinderen beter te laten ontwikkelen en voorbereiden op de basisschool?

Nederlands
Jeugdinstituut

Meer weten?

e.donkers@nji.nl.

Kijk ook op www.nji.nl

mvanginkel@ppozo.nl

